
Vergaderjaar 2020–2021

35 850 IX

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) en de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2021 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Beleid	5
2.1	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IXB	5
2.2	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IXA	10
2.3	Overzicht coronamaatregelen	11
3	Beleidsartikelen Financiën	12
3.1	Artikel 1 Belastingen	12
3.2	Artikel 2 Financiële markten	18
3.3	Artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector	20
3.4	Artikel 4 Internationale financiële betrekkingen	24
3.5	Artikel 5 Exportkredietverzekeringen, -garanties en investeringsverzekeringen	27
3.6	Artikel 6 Btw-compensatiefonds	29
3.7	Artikel 9 Douane	30
3.8	Artikel 13 Toeslagen	32
4	Beleidsartikelen Nationale Schuld	34
4.1	Artikel 11 Financiering staatsschuld	34
4.2	Artikel 12 Kasbeheer	36
5	Niet-beleidsartikelen	38
5.1	Artikel 8 Apparaat kerndepartement	38
5.2	Artikel 10 Nog Onverdeeld	39

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 2

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3, eerste lid](#), van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2021 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB); en
2. de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA).

Vanwege de spoedeisende maatregelen is op respectievelijk 8 april 2021 de tweede incidentele supplettoire begroting inzake de kwijtschelding publieke schulden en op 20 april 2021 de derde incidentele supplettoire begroting inzake de kwijtschelding private schulden Toeslagengeduceerden in WSNP/MSNP-trajecten naar de Tweede Kamer verzonden. De behandeling in de Tweede- en Eerste Kamer der Staten Generaal heeft echter nog niet plaatsgevonden. Om deze reden is de in de begrotingsstaat opgenomen stand nog niet door de beide Kamers bekrachtigd. Vanwege de snelle opeenvolging van begrotingswetsvoorstellen, om het budgetrecht van de Staten Generaal te waarborgen, bevat de kolom 'vastgestelde begroting' zowel de vastgestelde stand bij ontwerpbegroting als de mutaties die bij incidentele supplettoire begrotingen zijn opgenomen.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Financiën,

W.B. Hoekstra

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De voorliggende suppletoire begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de ontwerpbegroting 2021 inclusief de incidentele suppletoire begrotingen van het ministerie van Financiën (IXB) en Nationale schuld (IXA).

In hoofdstuk 2 zijn de overzichten opgenomen met de belangrijkste mutaties: in paragraaf 2.1 voor artikel 1 t/m 10 en 13 van IXB en in paragraaf 2.2 voor artikel 11 en 12 van IXA.

Hoofdstuk 3 bevat per beleidsartikel een budgettaire tabel. Conform de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) worden per artikel de mutaties die groter of gelijk zijn aan de ondergrenzen in de onderstaande staffel (tabel 1) toegelicht. Vanwege de staffel kan de som van de toegelichte mutaties afwijken van de totale mutatie op het artikel.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

Beleidsmatige mutaties zijn het gevolg van nieuw beleid. Technische mutaties zijn het gevolg van bestaand beleid (bijvoorbeeld overboekingen en ramingsbijstellingen).

De toelichting op de mutatie van de belastingontvangsten is in de Voorjaarsnota opgenomen.

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IXB

In onderstaande tabel worden de belangrijkste uitgavenmutaties weergegeven op de financiële instrumenten van de verschillende begrotingsartikelen.

Tabel 2 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2021 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Uitgaven 2021
Vastgestelde begroting 2021 na NvW, ISB, moties en amendementen		10.851.155
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Eigen personeel (Belastingen)	1	- 32.048
2) Externe inhuur (Belastingen)	1	128.613
3) Belasting- en invorderingsrente	1	53.000
4) ICT opdrachten	1	- 39.652
5) Lening KLM	3	722.917
6) Schade-uitkering EKV	5	97.000
7) Storting begrotingsreserve EKV	5	67.000
8) EIB pan-europees garantiefonds	4	19.398
9) Btw-compensatiefonds	6	21.177
10) Eigen personeel (Douane)	9	- 12.286
11) Compensatie toeslagengedupeerden	13	237.534
12) Nog te verdelen	10	- 44.113
13) Overige mutaties		56.568
Stand 1^e suppletoire begroting 2021		12.126.263

Toelichting

1. *Eigen personeel*, 2. *Externe inhuur*: de uitgaven van eigen personeel en externe inhuur van de Belastingdienst worden per saldo € 96,6 mln. hoger begroot. De belangrijkste mutaties zien op de tijdelijke noodvoorziening btw e-commerce om aan de Europese richtlijn te kunnen voldoen¹, het vergroten van de menselijke maat bij de Belastingdienst naar aanleiding van de kabinetsreactie op het rapport Ongekend onrecht¹ en de opstart- en uitvoeringskosten naar aanleiding van de toezegging dat de Belastingdienst de mensen die in de Fraude Signalerings Voorziening (FSV) geregistreerd stonden daarover te informeren¹. Daarnaast vindt er een verschuiving van budget plaats van eigen personeel naar externe inhuur voor het opvangen van de onderbezetting.

3. *Belasting- en invorderingsrente*: de uitgaven voor de belasting- en invorderingsrente zijn in 2021 naar verwachting € 53 mln. hoger. Dat wordt met name veroorzaakt door de verdeelsleutels van de inkomstenbelasting/premies volksverzekeringen (IB/ PVV), die ertoe leiden dat van de rente-uitgaven IB/PVV een groter deel dan voorheen wordt toegerekend aan de Financiënbegroting en een kleiner deel aan de Sociale Fondsen. Daarnaast zijn de uitgaven in de jaren 2021-2023 naar verwachting hoger, doordat er invorderingsrente betaald gaat worden over belastingteruggaven naar aanleiding van de uitspraak in het Sofina-arrest².

4. *ICT opdrachten*: De uitgaven aan ICT-opdrachten worden in 2021 € 39,7 mln. lager begroot, met name omdat middelen worden doorgeschoven naar 2022 en 2023. De structurele middelen die Informatie voorziening (IV) bij

¹ Kamerstukken II 2020/21, 35527 nr. 14.

² Kamerstukken II 2020/21, 35570 nr. 55

de Voorjaarsnota heeft ontvangen om de basis op orde te krijgen, zullen in een ander ritme tot besteding komen blijkt uit de nieuwe meerjarenraming van IV.

5. *Lening KLM*: KLM heeft in 2020 in totaal € 277,1 mln. getrokken uit de door de Staat verstrekte lening van maximaal € 1 mld. De resterende € 723 mln. wordt overgeheveld naar 2021.

6. *Schade-uitkering EKV*: op 30 april 2020 is de Tweede Kamer geïnformeerd over het ondersteunen van het bedrijf Royal IHC (Internationale Handelscombinatie) om de continuïteit van het bedrijf te waarborgen³. De in 2020 verwachte schades hebben zich echter niet voorgedaan. Naar verwachting zullen deze in 2021 plaatsvinden. De raming in 2021 is derhalve opgehoogd met € 87 mln. niet-definitieve schades IHC. Daarnaast is de raming voor de schade-uitkering Exportkredietverzekeringen (EKV) met € 10 mln. toegenomen, als gevolg van nieuw geopende schadezaken. Per saldo neemt de raming voor de schade-uitkering EKV derhalve toe met € 97 mln.

7. *Storting begrotingsreserve EKV*: de verwachte storting aan de begrotingsreserve is € 67 mln. Sinds de eerste suppletoire begroting 2020 worden de toevoegingen aan en de onttrekkingen uit de begrotingsreserve EKV niet langer gesaldeerd begroot. Toevoegingen aan de begrotingsreserve worden als uitgaven weergegeven en onttrekkingen uit de begrotingsreserve als ontvangsten.

8. *EIB pan-Europees garantiefonds*: de garantie voor het EIB pan-Europees garantiefonds (EGF) is met € 19,4 mln. bijgesteld aan de hand van de laatste ramingen van De Europese Investeringsbank (EIB). De EIB heeft een pan-Europees garantiefonds (EGF) opgericht om de negatieve economische gevolgen van de Coronacrisis op te vangen. Het Nederlandse aandeel in de verliezen is verwerkt in de begroting.

9. *Btw-compensatiefonds*: als gevolg van een overheveling van budget van ministeries naar decentrale overheden, wordt een bedrag zonder btw toegevoegd aan het Gemeente- of Provinciefonds. Het geraamde btw-deel (€ 21,2 mln.) wordt in het Btw-compensatiefonds (BCF) gestort. Gemeentes en provincies kunnen de betaalde btw terugvragen uit het BCF. Tegenover deze extra uitgaven staan gelijke ontvangsten.

10. *Eigen personeel*: het programma Digitale Snelweg Douane (DSD), dat nodig is om de technische infrastructuur op te schalen en de transactiesystemen te optimaliseren, wordt – naast dekking uit artikel 1 (Belastingen) en artikel 10 (Nog Onverdeeld) – voor € 22 mln. gedekt uit eigen personeel binnen artikel 9 (Douane). Daarnaast heeft in het kader van de ontvlechting vanuit artikel 10 (Nog Onverdeeld) een budgetoverdracht van € 4,4 mln. plaatsgevonden ten behoeve van de werving van 50 fte eigen personeel. Ook zijn vanuit artikel 1 (Belastingen) middelen overgeheveld met betrekking tot de ontvlechting van concernposten en overige posten. Tot slot wordt vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid structureel circa € 3,8 mln. overgeboekt naar artikel 9 (Douane) ten behoeve van het Multidisciplinair Interventieteam (MIT).

11. *Compensatie Toeslagenedupeerden*: per saldo wordt het programma-budget voor de toeslagenherstelactie in 2021 verhoogd met € 237,5 mln. Er wordt € 180 mln. voor compensatie van de toeslagenedupeerden overgeboekt van artikel 10 (Nog Onverdeeld) naar artikel 13 (Toeslagen). Daarnaast wordt de bij de Najaarsnota 2020 en de 6e Voortgangsrapportage Kinderopvangtoeslag aangekondigde kasschuif toegevoegd aan het budget⁴. Deze kasschuif was oorspronkelijk € 132 mln. Omdat de definitieve realisatie in 2020 echter € 12,5 mln. hoger is uitgekomen, wordt de definitieve kasschuif met € 12,5 mln. verlaagd tot € 119,5 mln. Van deze resterende

³ Kamerbrief, 30 april 2020, DBI/20128391

⁴ Kamerstukken II 2020/21, 31066 nr. 805.

€ 119,5 mln. wordt € 50,5 mln. opgenomen in 2021 en € 69 mln. in 2022. Het budget wordt verder uitgebreid met middelen voor gedupeerden van niet-kinderopvangtoeslagen (niet-KOT). Hiervoor wordt € 7 mln. program-mabudget in 2021 beschikbaar gesteld en € 40 mln. in 2022. De 6e Voortgangsrapportage Kinderopvangtoeslag bevat een uitgebreide toelichting op de beschikbare middelen voor de Hersteloperatie Toeslagen. Ten opzichte van deze 6e Voortgangsrapportage Kinderopvangtoeslag bevat deze eerste suppletoire begroting drie aanvullende wijzigingen. Ten eerste is de hiervoor genoemde kasschuif van € 119,5 mln. verdeeld over de jaren 2021 en 2022 in plaats van volledig in 2021. Ten tweede zijn middelen, zoals hierboven toegelicht, beschikbaar gesteld voor de compensatie van niet-KOT gedupeerden (cumulatief € 47 mln.). Ten derde is er in de derde incidentele suppletoire begroting inzake kwijtschelding private schulden toelagengedupeerden in WSNP/MSNP-trajecten⁵ budget beschikbaar gesteld (€ 56,4 mln. in 2021). Deze extra middelen zijn verwerkt in de begrotingsstanden zoals opgenomen in de budgettaire tabellen van deze eerste suppletoire begroting.

12. *Nog te verdelen*: de post nog te verdelen (artikel 10, Nog Onverdeeld) van het Ministerie van Financiën wordt per saldo met circa € 44,1 mln. naar beneden bijgesteld. De belangrijkste onderliggende mutaties betreffen:

- middelen om de gevolgen van een onredelijk hard toeslagenstelsel zo veel mogelijk te herstellen. Van deze middelen wordt € 180 mln. in 2021 en € 80 mln. in 2022 overgeboekt van artikel 10 (Nog onverdeeld) naar artikel 13 (Toeslagen)⁶;
- middelen voor de transitie, versterking en betere dienstverlening van de Belastingdienst, Kerndepartement, Douane en Toeslagen worden overgeboekt van artikel 10 (Nog onverdeeld) naar de betreffende artikelen (€ 18 mln.);
- meerdere Europese Douane wetgevingstrajecten en ontwikkelingen (zoals e-commerce en de Brexit) vragen om een opschaling van de technische infrastructuur en transactiesystemen (DSD). Op artikel 10 (Nog onverdeeld) wordt een deel van de gereserveerde middelen geparkeerd om later op basis van een herijking verder verdeeld te worden (€ 8,6 mln.);
- Daarnaast wordt, in afwachting van concrete plannen, € 21 mln. in 2021 oplopend tot € 58 mln. structureel gereserveerd op artikel 10 (Nog onverdeeld). Dit als gevolg van de kabinetsreactie op het rapport "Ongekend Onrecht". Het kabinet heeft maatregelen aangekondigd om de informatiehuishouding op orde te brengen.
- Ook wordt de eindjaarmarge 2020 van € 40 mln. toegevoegd aan de Financiënbegroting.
- Tot slot wordt de loon- (€ 68,7 mln.) en prijsbijstelling (€ 25,5 mln.) toegevoegd aan de Financiënbegroting.

⁵ Kamerstukken II 2020/21, 35812 nr. 2.

⁶ Kamerstukken II 2020/21, 31066, nr. 1

Tabel 3 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2021 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Ontvangsten 2021
Vastgestelde begroting 2021 na NvW, ISB, moties en amendementen		156.109.288
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Belastingontvangsten	1	11.676.592
2) Kosten vervolging	1	- 107.827
3) Ontvangsten boetes en schikkingen	1	- 37.128
4) Apparaatontvangsten	1	23.773
5) Belasting- en invorderingsrente	1	52.100
6) Dividenden en afdrachten staatsdeelnemingen	3	- 155.000
7) Renteontvangsten lening KLM	3	- 36.945
8) Premies EKV	5	67.000
9) Btw-compensatiefonds	6	21.177
10) Overige mutaties		2.703
Stand 1^e suppletoire begroting 2021		167.615.733

Toelichting

1. *Belastingontvangsten*: in de Voorjaarsnota 2021 worden de mutaties van de Belastingontvangsten toegelicht.

2. *Kosten vervolging*: de ontvangsten voor kosten vervolging zijn in 2021 naar verwachting € 108 mln. lager. Om de economische effecten van de Coronacrisis te beperken, heeft het kabinet in december 2020 en januari 2021 besloten de mogelijkheid voor bedrijven tot uitstel van betaling van belastingen te verlengen tot 1 juli 2021. Dit werkt door in lagere verwachte opbrengsten voor kosten vervolging. Naast deze derving is de meerjarenraming van de verwachte ontvangsten uit hoofde van kosten vervolging geactualiseerd. Tot slot zijn de geschatte kosten als gevolg van de herstelactie vervolgingskosten in de begroting verwerkt (€ 40 mln. in 2021 en € 20 mln. in 2022). Het gaat hier om het herstellen van in het verleden ten onrechte niet verlaagde vervolgingskosten, wanneer belastingvorderingen lager vastgesteld werden⁷.

3. *Ontvangsten boetes en schikkingen*: de ontvangsten voor boetes en schikkingen zijn in 2021 naar verwachting € 37 mln. lager. Om de economische effecten van de Coronacrisis te beperken, heeft het kabinet in december 2020 en januari 2021 besloten de mogelijkheid voor bedrijven tot uitstel van betaling van belastingen te verlengen tot 1 juli 2021. Dit werkt door in lagere verwachte ontvangsten van boetes. Naast deze derving leiden de geactualiseerde verdeelsleutels van de inkomstenbelasting/premies volksverzekeringen (IB/PVV) in 2021 daarentegen naar verwachting tot hogere ontvangsten dan oorspronkelijk begroot, aangezien het aandeel van de Financiënbegroting in de boeteontvangsten hoger en het aandeel van de Sociale Fondsen kleiner wordt.

4. *Apparaatontvangsten*: de apparaatontvangsten van de Belastingdienst stijgen met € 23,8 mln. als gevolg van aanvullende diensten die de Belastingdienst levert aan andere overheidspartijen. Deze mutatie hangt samen met de hogere uitgaven.

5. *Belasting- en invorderingsrente*: de ontvangsten voor de belasting- en invorderingsrente worden € 52 mln. hoger begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door de inmiddels vastgestelde verdeelsleutels IB/PVV, die ervoor zorgen dat van de renteontvangsten IB/PVV een groter deel ten gunste komt van begroting IX. Dit zorgt ook voor hogere verwachte renteontvangsten in latere jaren.

⁷ Kamerstukken II 2020/21, 31066 nr. 798

6. Dividenden en afdrachten staatsdeelnemingen: de meest recente informatie over het verwachte dividend van de staatsdeelnemingen laat in de meeste jaren een tegenvaller zien. In 2021 komt de tegenvaller van –€ 155 mln. onder andere door het verlengde dringende advies van de Europese Centrale Bank (ECB) aan financiële instellingen om naar aanleiding van de Coronacrisis niet of zeer terughoudend te zijn met het doen van winstuitkeringen. Enkele deelnemingen hebben verder zwaar te leiden onder de Coronacrisis, waardoor hier voor enkele jaren geen dividenden verwacht worden. Daarnaast zijn er ook deelnemingen die weinig last van de Coronacrisis ondervinden en een positieve bijstelling van de verwachte dividenduitkering hebben.

7. Renteontvangsten lening KLM: de rente-ontvangsten voor de door de Staat verstrekte lening aan KLM worden ontvangen op basis van een gebroken boekjaar. KLM heeft in 2020 ook minder getrokken uit de directe lening dan initieel voorzien. De raming wordt op beide punten aangepast.

8. Premies EKV: de raming voor de premies EKV is met € 67 mln. gestegen. De verwachting is dat een in 2020 afgesloten projectfinanciering in 2021 betaald zal worden.

9. Btw-compensatiefonds: als gevolg van een overheveling van budget van ministeries naar decentrale overheden, wordt een bedrag zonder btw toegevoegd aan het Gemeente- of Provinciefonds. Het geraamde btw-deel (€ 23,6 mln.) wordt in het Btw-compensatiefonds (BCF) gestort. Gemeentes en provincies kunnen de betaalde btw terugvragen uit het BCF. Tegenover deze extra uitgaven staan gelijke ontvangsten.

2.2 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IXA

In onderstaande tabel worden de belangrijkste ontvangstenmutaties weergegeven.

Tabel 4 Belangrijkste suppletioire ontvangstenmutaties 2021 (Eerste suppletioire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Ontvangsten 2021
Vastgestelde begroting 2021 na NvW, ISB, moties en amendementen		65.873.342
Belangrijkste suppletioire mutaties		
1) Rente vlottende schuld	11	- 138.000
2) Rente derivaten lang	11	- 507.000
3) Uitgifte vaste schuld	11	314.000
4) Mutatie vlottende schuld	11	17.597.000
5) Mutatie in rekening courant en deposito	12	2.152.108
6) Overige mutaties		31.703
Stand 1^e suppletioire begroting 2021		85.323.153

Toelichting

1. *Rente vlottende schuld*: de raming van de rentebaten op de vlottende schuld vallen lager uit (- € 138 mln.) als gevolg van wijzigingen in de omvang van de kortlopende schuld en de hoogte van de korte rente. De korte rente is minder negatief dan de rente waarmee in de begroting rekening is gehouden. De lagere rentebaten zijn het saldo van meerdere mutaties die uit deze wijzigingen volgen.

2. *Rente derivaten lang*: er worden in 2021 minder rentebaten op derivaten verwacht dan eerder geraamd (- € 507 mln.). Dit komt met name door de voortijdige beëindiging van rentederivaten in 2020 waardoor meerjarig geraamde rentebaten al in 2020 zijn ontvangen.

3. *Uitgifte vaste schuld*: de raming voor de uitgifte van de vaste schuld is bijgesteld met € 0,3 mld., met name als gevolg van een neerwaartse bijstelling van het kassaldo.

4. *Mutatie vlottende schuld*: de vlottende schuld stijgt met € 17,6 mld. Dit is het gevolg van een neerwaartse bijstelling van het kassaldo. Deze bijstelling wordt naar verwachting voor een relatief groter deel opgevangen door financiering op de geldmarkt.

5. *Mutatie in rekening courant en deposito*: uit een actualisatie van de raming van uitgaven en inkomsten van sociale fondsen blijkt dat deze fondsen naar verwachting meer geld gaan storten in de schatkist (€ 2,2 mld.). Dit betekent dat de geraamde mutatie in het saldo op de rekening couranten en deposito's stijgt. De mutaties in rekening-courant en deposito's worden veroorzaakt door de uitgaven en ontvangsten van de deelnemers van het schatkistbankieren. Als een deelnemer een uitgave doet zal het aangehouden saldo op de rekening-courant dalen en dit betekent een uitgave op artikel 12 (Kasbeheer). Een ontvangst van een deelnemer wordt gestort op de rekening-courant en dit zorgt voor een ontvangst op artikel 12 (Kasbeheer). Het Agentschap is uitsluitend beheerder van de rekeningen-courant van het schatkistbankieren.

2.3 Overzicht coronamaatregelen

In onderstaande tabel worden de coronagerelateerde uitgaven en ontvangsten weergegeven per begrotingsartikel. In onderstaande tabel zijn bijbehorende kamerstukken opgenomen voor verdere toelichting. Ook is een uitgebreid overzicht terug te vinden op de pagina Overheidsfinanciën in coronatijd op www.Rijksfinanciën.nl.

Tabel 5 Coronamaatregelen				
Art. Naam maatregel/regeling	Bedrag verplichtingen 2021	Bedrag uitgaven 2021	Bedrag ontvangsten 2021	Relevante Kamerstukken
1 Belasting- en invorderingsrente	- 40.000	- 40.000	- 289.000	Kamerstukken II 2020-2021, 35 420 nr. 248
1 Boetes en schikkingen	0	0	- 159.000	Kamerstukken II 2020-2021, 35 420 nr. 248
1 Kosten vervolging	0	0	- 146.000	Kamerstukken II 2020-2021, 35 420 nr. 248
3 Premieontvangsten garantie en rentebaten lening KLM	0	0	33.018	Kamerstukken II 2020-2021, 29 232, nr. 41
3 KLM lening	0	722.917	0	Kamerstukken II 2020-2021, 29 232, nr. 41
4 EIB pan-Europees Garantiefonds	0	19.398	0	Kamerstukken II 2019-2020, 35 492 nr. 1
5 Herverzekering leverancierskredieten	45.145	1.035.145	290.000	Kamerstukken II 2019-2020, 35 433, nr. 1

3 Beleidsartikelen Financiën

3.1 Artikel 1 Belastingen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleidsartikel 1 (bedragen x € 1.000)									
Omschrijving	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° supplettoire begroting (4)	Stand 1° supplettoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	2.987.107	16.376	3.003.483	123.921	3.127.404	169.471	136.381	76.229	57.671
<i>waarvan betalingsverplichtingen</i>	2.986.707	16.376	3.003.083	123.881	3.126.964	169.471	136.381	76.229	57.671
<i>waarvan garantieverplichtingen</i>	400	0	400	40	440	0	0	0	0
Garantie procesrisico's	400	0	400	40	440	0	0	0	0
Uitgaven (1) + (2)	3.108.560	16.376	3.124.936	123.921	3.248.857	169.471	136.381	76.229	57.671
(1) Apparaatsuitgaven	2.642.216	16.376	2.658.592	110.533	2.769.125	125.577	77.831	55.973	42.415
<i>waarvan Uitvoering fiscale wet- en regelgeving en douanetaken Caribisch Nederland</i>	14.000	0	14.000	0	14.000	0	0	0	0
Personele uitgaven	2.213.751	6.376	2.220.127	96.565	2.316.692	112.765	62.926	41.627	30.851
Eigen personeel	1.886.602	1.000	1.887.602	- 32.048	1.855.554	37.892	40.006	33.983	24.088
Inhuur externen	318.167	5.376	323.543	128.613	452.156	74.873	22.920	7.644	6.763
Overig personeel	8.982	0	8.982	0	8.982	0	0	0	0
Materiële uitgaven	428.465	10.000	438.465	13.968	452.433	12.812	14.905	14.346	11.564
ICT	25.928	0	25.928	13.645	39.573	4.788	4.657	5.579	2.705
Bijdrage aan SSO's	279.116	10.000	289.116	- 2.090	287.026	6.766	8.990	7.909	8.001
Overig materieel	123.421	0	123.421	2.413	125.834	1.258	1.258	858	858
(2) Programma-uitgaven	466.344	0	466.344	13.388	479.732	43.894	58.550	20.256	15.256
<i>waarvan juridisch verplicht</i>					83,6%				
Bekostiging	6.290	0	6.290	0	6.290	0	0	0	0
Vergoeding proceskosten	6.273	0	6.273	0	6.273	0	0	0	0
Overige programma-uitgaven	17	0	17	0	17	0	0	0	0
Garanties	245	0	245	40	285	0	0	0	0
Garantie procesrisico's	245	0	245	40	285	0	0	0	0
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	15.780	0	15.780	0	15.780	0	0	0	0
Waarderingskamer	1.987	0	1.987	0	1.987	0	0	0	0
Kadaster	2.006	0	2.006	0	2.006	0	0	0	0
Kamer van Koophandel	4.345	0	4.345	0	4.345	0	0	0	0
Overige bijdrage ZBO's/RWT's	7.442	0	7.442	0	7.442	0	0	0	0
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	445	0	445	0	445	0	0	0	0
Internationale Douaneraad	175	0	175	0	175	0	0	0	0
Overige internationale organisaties	270	0	270	0	270	0	0	0	0

Omschrijving	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° supplettoire begroting (4)	Stand 1° supplettoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Opdrachten	340.377	0	340.377	- 39.652	300.725	11.894	23.550	- 3.744	- 3.744
ICT opdrachten	288.654	0	288.654	- 39.652	249.002	11.894	23.550	- 3.744	- 3.744
Overige opdrachten	51.723	0	51.723	0	51.723	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	89.574	0	89.574	0	89.574	0	0	0	0
Bijdrage Logius	86.381	0	86.381	0	86.381	0	0	0	0
Bijdrage CIBG	193	0	193	0	193	0	0	0	0
Bijdrage overige agentschappen	3.000	0	3.000	0	3.000	0	0	0	0
Rente	85.000	0	85.000	53.000	138.000	32.000	35.000	24.000	19.000
Belasting- en invorderingsrente	85.000	0	85.000	53.000	138.000	32.000	35.000	24.000	19.000
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	- 71.367	0	- 71.367	0	- 71.367	0	0	0	0
Toerekening uitgaven aan Douane	- 71.367	0	- 71.367	0	- 71.367	0	0	0	0
Ontvangsten (3) + (4)	151.347.925	- 455.106	150.892.819	11.607.510	162.500.329	104.177	24.210	26.977	16.530
Programma-ontvangsten (3)	151.291.494	- 455.106	150.836.388	11.583.737	162.420.125	85.048	8.500	10.000	9.000
waarvan belastingontvangsten	150.566.513	- 443.968	150.122.545	11.676.592	161.799.137	0	0	0	0
Bekostiging	181.827	- 9.356	172.471	- 107.827	64.644	- 62.827	0	0	0
Kosten vervolging	181.827	- 9.356	172.471	- 107.827	64.644	- 62.827	0	0	0
Rente	350.377	- 594	349.783	52.100	401.883	164.900	8.500	10.000	9.000
Belasting- en invorderingsrente	350.377	- 594	349.783	52.100	401.883	164.900	8.500	10.000	9.000
Boetes en schikkingen	192.777	- 1.188	191.589	- 37.128	154.461	- 17.025	0	0	0
Ontvangsten boetes en schikkingen	192.777	- 1.188	191.589	- 37.128	154.461	- 17.025	0	0	0
Apparaatontvangsten (4)	56.431	0	56.431	23.773	80.204	19.129	15.710	16.977	7.530

Toelichting Verplichtingen

Verplichtingen

De ophoging van de verplichtingen hangt volledig samen met de ophoging van de uitgaven. Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de uitgaven (zie hierna).

Uitgaven

Personele uitgaven

De raming voor personele uitgaven wordt met € 96,6 mln. verhoogd. De belangrijkste mutaties zijn:

- Om ervoor te zorgen dat bedrijven per 1 juli 2021 een faciliteit voor e-commerce hebben, heeft de Belastingdienst een zogenoemd noodspoor met inherente tijdelijke voorzieningen uitgewerkt, gericht op de

- inwerkingtreding van het wetsvoorstel per 1 juli 2021. De incidentele uitvoeringskosten (bijna geheel externe inhuur) bedragen naar schatting € 55,6 mln. cumulatief, waarvan € 30 mln. in 2021, conform de uitvoeringstoets⁸.
- Het kabinet heeft in reactie op het rapport «Ongekend onrecht» van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK)⁹ maatregelen aangekondigd en middelen beschikbaar gesteld. In het kader van het vergroten van de menselijke maat is € 22,4 mln. voor personele uitgaven vanuit de envelop voor «Dienstverlening» overgeheveld naar de Belastingdienst. Deze middelen worden ingezet voor een transformatiebureau, de Belastingtelefoon, de afdeling bezwaar en beroep van particulieren en de operatie Herstellen, Verbeteren en Borgen.
 - De Belastingdienst heeft toegezegd de mensen te informeren die in de Fraude Signalering Voorziening (FSV) geregistreerd stonden. De personele uitgaven voor de opstart- en uitvoeringskosten hiervan worden begroot op € 21,3 mln. Over de uitvoering van deze toezegging is de Kamer 25 maart jl. per brief geïnformeerd¹⁰. De geraamde uitgaven zien onder andere toe op een telefoonnummer voor FSV, een FSV-meldpunt en capaciteit om inzageverzoeken af te handelen.
 - Een overboeking van artikel 9 (Douane) van € 8,5 mln. naar IV van de Belastingdienst ten behoeve van ICT-projecten.
 - Een overboeking van het ministerie van Justitie en Veiligheid (J&V) van € 6,5 mln. naar de Belastingdienst ten behoeve van de werkzaamheden van het MIT.
 - Hogere personele uitgaven van de Belastingdienst van € 5 mln. als gevolg van diensten die de Belastingdienst levert aan andere overheidspartijen op het gebied van ICT. Deze uitgaven worden aan deze overheidspartijen doorbelast, waardoor ook hogere apparaatontvangsten worden gerealiseerd (zie ook de toelichting onder apparaatontvangsten).
 - De overige middelen zijn onder meer ten behoeve van Organisatie en Personeel (O&P) voor het realiseren van de forse wervingsopgave en uitvoeringskosten die de Belastingdienst maakt naar aanleiding van het Belastingplan 2021.
 - Daarnaast vindt er een verschuiving van budget plaats van eigen personeel naar externe inhuur voor het opvangen van de onderbezetting.

Materiële uitgaven

De materiële uitgaven worden € 14,0 mln. hoger begroot. De belangrijkste oorzaken van de hogere materiële uitgaven zijn:

- Een stijging van € 13,6 mln. als gevolg van diensten die de Belastingdienst aan andere overheidspartijen levert op het gebied van ICT. Deze mutatie hangt samen met de hogere apparaatontvangsten. Het gaat hier bijvoorbeeld om het Overheidsdatacenter en uitgaven voor video-conferencing.
- In het kader van het vergroten van de menselijke maat is € 5,5 mln. voor materiële uitgaven (overheadkosten) vanuit de envelop voor «Dienstverlening» toegevoegd aan artikel 1 (Belastingen). Zie ook de toelichting onder personele uitgaven.

⁸ Kamerstukken II 2020/21, 35527 nr. 14.

⁹ Kabinetsreactie rapport 'Ongekend onrecht'. Kamerstukken II 2020/21, 35510, nr. 4.

¹⁰ Kamerstukken II 2020/21, 31066, nr. 802.

Opdrachten

De uitgaven aan ICT-opdrachten worden € 39,7 mln. lager begroot. Dit heeft voornamelijk te maken met een kasschuif van € 36,9 mln. van 2021 naar 2022 en 2023. Bij Voorjaarnota 2020 heeft Informatievoorziening (IV) structurele middelen ontvangen om de basis op orde te krijgen. Uit de daaropvolgende nieuwe meerjarenraming van IV blijkt dat de ICT-middelen in een ander ritme tot besteding zullen komen in de komende drie jaar.

Belasting- en Invorderingsrente

De uitgaven voor de belasting- en invorderingsrente zijn in 2021 naar verwachting € 53 mln. hoger. Dat wordt met name veroorzaakt door de verdeelsleutels van de inkomstenbelasting/premies volksverzekeringen (IB/PVV), die ertoe leiden dat van de rente-uitgaven IB/PVV een groter deel dan voorheen wordt toegerekend aan de Financiënbegroting en een kleiner deel aan de Sociale Fondsen. Daarnaast zijn de uitgaven in de jaren 2021-2023 naar verwachting hoger, doordat er invorderingsrente betaald gaat worden over belastingteruggaven naar aanleiding van de uitspraak in het Sofina-arrest¹¹.

Ontvangsten

Kosten vervolging

– *Regulier (€ -8 mln.):*

De ontvangsten kosten vervolging vallen in 2021 € 40 mln. lager uit als gevolg van de herstelactie vervolgingskosten. Het gaat hier om het herstellen van in het verleden ten onrechte niet-verlaagde vervolgingskosten, wanneer belastingvorderingen lager vastgesteld werden¹².

Daarnaast vallen de ontvangsten kosten vervolging naar verwachting € 32 mln. hoger uit als gevolg van een actualisatie van de meerjarenraming.

– *Verlenging coronamaatregelen december 2020 en januari 2021 (€ -100 mln.):*

De ontvangsten uit hoofde van kosten vervolging zijn in 2021 naar verwachting € 100 mln. lager als gevolg van verlenging van de coronasteunmaatregelen. Om de economische effecten van de Coronacrisis te beperken, heeft het kabinet in december 2020 en januari 2021 besloten de mogelijkheid voor bedrijven tot uitstel van betaling van belastingen te verlengen tot 1 juli 2021. Dit werkt door in lagere verwachte opbrengsten voor kosten vervolging.

Belasting- en invorderingsrente

– *Regulier (€ +52 mln.):*

De ontvangsten voor de belasting- en invorderingsrente worden € 52 mln. hoger begroot in 2021. Dit wordt met name veroorzaakt door de inmiddels vastgestelde verdeelsleutels van de inkomstenbelasting/premies volksverzekeringen (IB/PVV), die ervoor zorgen dat van de renteontvangsten IB/PVV een groter deel ten gunste komt van begroting IX. Dit zorgt ook voor hogere verwachte renteontvangsten in latere jaren.

– *Verlenging coronamaatregelen mei 2021 (€ -104 mln. cumulatief tussen 2022-2026):*

¹¹ Kamerstukken II 2020/21, [35570 nr. 55](#).

¹² Kamerstukken II 2020/21, [31066 nr. 798](#).

In de Kamerbrief over het steun- en herstelpakket van eind mei 2021 heeft het kabinet aangekondigd de invorderingsrente stapsgewijs te verhogen in plaats van deze in één keer te laten terugveren naar 4%. Sinds 23 maart 2020 is het percentage invorderingsrente op vrijwel nihil (0,01%) gesteld. Hierdoor worden ondernemers niet geconfronteerd met hoge rentelasten over hun belastingschulden. Om ondernemers die gebruik maken van uitstel van betaling tegemoet te komen wordt op 1 januari 2022 het percentage invorderingsrente niet op 4% vastgesteld, maar op 1%. Op 1 juli 2022 wordt de rente verhoogd naar 2%. Vervolgens wordt de rente jaarlijks verhoogd met één procentpunt naar het gebruikelijke tarief van 4%. Dat betekent dat de rente op 1 januari 2023 op 3% wordt vastgesteld en vervolgens op 1 januari 2024 op 4%. Dit levert een derving op bij de reeds begrote ontvangsten invorderingsrente van cumulatief € 104 mln. in de periode 2022-2026.

Boetes en schikkingen

– Regulier (€ +63 mln.):

De geactualiseerde verdeelsleutels van de inkomstenbelasting/premies volksverzekeringen (IB/PVV) in 2021 leiden naar verwachting tot hogere ontvangsten van boetes en schikkingen dan oorspronkelijk begroot (€ 63 mln.), aangezien het aandeel van de Financiënbegroting in de boeteontvangsten hoger en het aandeel van de Sociale Fondsen kleiner wordt.

– Verlenging coronamaatregelen december 2020 en januari 2021 (€ -100 mln.):

De ontvangsten voor boetes zijn in 2021 naar verwachting € 100 mln. lager als gevolg van verlenging van de coronasteunmaatregelen. Om de economische effecten van de Coronacrisis te beperken, heeft het kabinet in december 2020 en januari 2021 besloten de mogelijkheid voor bedrijven tot uitstel van betaling van belastingen te verlengen tot 1 juli 2021. Dit werkt door in lagere verwachte ontvangsten van boetes.

Apparaatontvangsten

De apparaatontvangsten van de Belastingdienst stijgen met € 23,8 mln. als gevolg van aanvullende diensten die de Belastingdienst levert aan andere overheidspartijen op het gebied van ICT.

Belastingontvangsten

In de Voorjaarsnota 2021 worden de mutaties van de Belastingontvangsten toegelicht. De aansluiting met de bedragen in de begrotingstoelichting (artikel 1 Belastingen, tabel budgettaire gevolgen van beleid) ziet er als volgt uit:

Tabel 7 Belastingontvangsten (bedragen × €1.000)					
	Vastgestelde begroting 2021	Nvw en ISB's	Vastgestelde begroting 2021 na NvW en ISB's (1)	Mutatie 1 ^e suppletoire begroting (2)	Stand 1 ^e suppletoire begroting 2021 (3) = (1+2)
Totaal belastingontvangsten	189.487.693	- 41.733	189.445.960	12.277.416	201.723.376
-/- Afdracht Gemeentefonds	32.818.978	396.897	33.215.875	583.300	33.799.175
-/- Afdracht Provinciefonds	2.483.429	0	2.483.429	- 11.190	2.472.239
-/- Afdracht BES-fonds	47.401	0	47.401	7.537	54.938
-/- Belastingontvangsten artikel 6 Btw-compensatiefonds	3.571.372	5.338	3.576.710	21.177	3.597.887
Belastingontvangsten artikel 1 Belastingen	150.566.513	- 443.968	150.122.545	11.676.592	161.799.137

3.2 Artikel 2 Financiële markten

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleidsartikel 2 (bedragen x € 1.000)									
Omschrijving	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1* suppletioire begroting (4)	Stand 1* suppletioire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	26.053	0	26.053	7.912	33.965	924	- 1.035	- 1.328	- 1.428
<i>waarvan betalingsverplichtingen</i>	26.053	0	26.053	7.912	33.965	924	- 1.035	- 1.328	- 1.428
Muntcirculatie	5.500	0	5.500	- 3.199	2.301	- 3.031	- 3.027	- 3.027	- 3.027
Vakbekwaamheid	4.600	0	4.600	300	4.900	0	0	0	0
Bijdrage DNB toezicht en DGS BES	2.010	0	2.010	0	2.010	0	0	0	0
Bijdrage FEC	2.887	0	2.887	0	2.887	0	0	0	0
Overige betalingsverplichtingen	11.056	0	11.056	10.811	21.867	3.955	1.992	1.699	1.599
Uitgaven	26.053	0	26.053	7.912	33.965	924	- 1.035	- 1.328	- 1.428
<i>waarvan juridisch verplicht</i>					96%				
Bekostiging	7.240	0	7.240	- 706	6.534	- 889	- 1.234	- 1.527	- 1.627
Accountantskamer	1.350	0	1.350	0	1.350	0	0	0	0
Muntcirculatie	5.500	0	5.500	- 3.199	2.301	- 3.031	- 3.027	- 3.027	- 3.027
Afname munten in circulatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IMVO convenanten	50	0	50	0	50	0	0	0	0
Overig	340	0	340	2.493	2.833	2.142	1.793	1.500	1.400
Storting/onttrekking begrotingsreserve	1.875	0	1.875	- 250	1.625	- 250	- 250	- 250	- 250
Dotatie begrotingsreserve DGS BES	1.000	0	1.000	0	1.000	0	0	0	0
Dotatie begrotingsreserve NHT	875	0	875	- 250	625	- 250	- 250	- 250	- 250
Opdrachten	9.357	0	9.357	8.910	18.267	1.460	- 154	- 154	- 154
Wijzer in geldzaken	1.634	0	1.634	0	1.634	0	- 114	- 114	- 114
Vakbekwaamheid	4.600	0	4.600	300	4.900	0	0	0	0
Uitvoeringskosten SRH	0	0	0	1.650	1.650	1.500	0	0	0
Schadeloosstelling SRH	0	0	0	7.000	7.000	0	0	0	0
Overig	3.123	0	3.123	- 40	3.083	- 40	- 40	- 40	- 40
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	7057	0	7057	- 82	6.975	563	563	563	563
Bijdrage AFM BES-toezicht	705	0	705	0	705	0	0	0	0
Bijdrage DNB toezicht en DGS BES	2.010	0	2.010	0	2.010	0	0	0	0
Bijdrage toezicht en handhaving MIF	260	0	260	- 250	10	200	200	200	200
Bijdrage PSD II	195	0	195	168	363	363	363	363	363
Bijdrage FEC	2.887	0	2.887	0	2.887	0	0	0	0
Overig	1.000	0	1.000	0	1.000	0	0	0	0
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	524	0	524	40	564	40	40	40	40
IASB	420	0	420	0	420	0	0	0	0
(Caribbean) Financial Action Task Force	104	0	104	40	144	40	40	40	40
Ontvangsten	10.255	0	10.255	50	10.305	- 250	- 250	- 250	- 250

Omschrijving	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Bekostiging	2.000	0	2.000	0	2.000	0	0	0	0
Ontvangsten muntwezen	2.000	0	2.000	0	2.000	0	0	0	0
Opdrachten	1.455	0	1.455	0	1.455	0	0	0	0
Wijzer in geldzaken	1.455	0	1.455	0	1.455	0	0	0	0
Overige ontvangsten	6.800	0	6.800	50	6.850	- 250	- 250	- 250	- 250

Toelichting Verplichtingen en uitgaven

Muntcirculatie

De lagere uitgaven voor bekostiging (- € 3,2 mln.) zijn voornamelijk te verklaren door de nieuwe muntcontracten die zijn afgesloten tussen de Koninklijke Nederlandse Munt (KNM) en De Nederlandsche Bank (DNB) voor circulatiemunten en bijzondere munten voor verzamelaars. Daarnaast zullen er in 2021 geen circulatiemunten worden geslagen en geproduceerd, omdat er van alle muntsoorten al voldoende munten in omloop zijn.

Overig

De hogere kosten bij bekostiging (€ 2,5 mln.) zijn het gevolg van de uitvoeringstoets behorend bij het wetsvoorstel plan van aanpak witwassen en het verbod op contante betalingen voor handelaren vanaf 3.000 euro. Uit de uitvoeringstoets blijkt dat extra middelen nodig zijn om het toezicht op te zetten en uit te voeren. Het verbod op contante betalingen vloeit voort uit het plan van aanpak witwassen dat het kabinet op 30 juni 2019 aan de Tweede Kamer heeft gezonden¹³.

Opdrachten

De hogere uitgaven voor de schadeloosstelling van SRH (€ 7 mln.) betreffen de vergoeding van de proceskosten met betrekking tot de rechtszaak over SNS REAAL. Op 11 februari 2021 heeft de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam uitspraak gedaan in de procedure rond de vaststelling van de omvang van schadeloosstelling, voortvloeiend uit de onteigening van SNS REAAL op 13 februari 2013. Wat betreft de vergoeding van de proceskosten is deze uitspraak onherroepelijk en vindt betaling plaats in 2021. In de Financiënbegroting 2020 stond onder artikel 2 (Financiële markten) reeds € 10 mln. begroot voor deze mogelijk te betalen kosten. Omdat de uitspraak niet in 2020 maar in 2021 heeft plaatsgevonden, zullen de betalingen ook in 2021 plaatsvinden.

¹³ Kamerstukken II 2018/19, 31477, nr. 41.

De uitvoeringskosten SRH stijgen met € 1,7 mln. Gezien de omvang van een eventuele schadeloosstelling en de complexiteit van uitbetalen is extern advies nodig. Voor nu betreffen de concrete uitgaven, naast de schadeloosstelling, juridische- en uitvoeringskosten. Deze uitgaven waren reeds begroot in de eerste supplettoire begroting 2020, maar worden vanwege het verloop van de gerechtelijke procedure nu één jaar later verwacht.

3.3 Artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleidsartikel 3 (bedragen x € 1.000)									
Omschrijving	Ontwerpbe- grotting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° supplettoire begroting (4)	Stand 1° supplettoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	692.928	0	692.928	- 2.980	689.948	4.251.560	- 648	32.645	296.745
<i>waarvan</i>	692.928	0	692.928	- 2.980	689.948	4.251.560	- 648	32.645	296.745
<i>betalingsverplichtingen</i>									
Kapitaalinjectie Invest-NL	330.000	0	330.000	0	330.000	0	0	33.000	297.000
Kapitaalinjectie Invest Internationaal	247.000	0	247.000	0	247.000	0	0	0	0
Afdrachten Staatsloterij	100.000	0	100.000	0	100.000	0	0	0	0
Kapitaaluitbreiding TenneT	0	0	0	0	0	4.250.000	0	0	0
Overige betalingsverplichtingen	15.928	0	15.928	- 2.980	12.948	1.560	- 648	- 355	- 255
Uitgaven	692.928	0	692.928	719.937	1.412.865	1.560	489.352	992.645	1.416.745
<i>waarvan juridisch verplicht</i>					100%				
Garanties	20	0	20	0	20	0	0	0	0
Regeling Bijzondere Financiering	20	0	20	0	20	0	0	0	0
Leningen	0	0	0	722.917	722.917	0	0	0	0
Lening KLM	0	0	0	722.917	722.917	0	0	0	0
Opdrachten	10.908	0	10.908	- 2.980	7.928	1.560	- 648	- 355	- 255
Uitvoeringskosten staatsdeelnemingen	3.908	0	3.908	- 229	3.679	- 1.071	- 648	- 355	- 255
Opstart Invest-NL	7.000	0	7.000	- 2.751	4.249	2.631	0	0	0
Vermogensverschaffing	577.000	0	577.000	0	577.000	0	490.000	993.000	1.417.000
Kapitaalinjectie Invest International	247.000	0	247.000	0	247.000	0	0	0	0
Kapitaalinjectie Invest-NL	330.000	0	330.000	0	330.000	0	0	33.000	297.000
Kapitaaluitbreiding TenneT	0	0	0	0	0	0	490.000	960.000	1.120.000
Vermogensonttrekking	100.000	0	100.000	0	100.000	0	0	0	0
Afdrachten Staatsloterij	100.000	0	100.000	0	100.000	0	0	0	0
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	5.000	0	5.000	0	5.000	0	0	0	0
NLFI	5.000	0	5.000	0	5.000	0	0	0	0
					0				
Ontvangsten	815.850	0	815.850	- 183.332	632.518	- 175.914	- 189.071	46.094	- 295.713

Omschrijving	Ontwerpbe- grooting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° suppletioire begroting (4)	Stand 1° suppletioire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Garanties	18.000	0	18.000	- 6.387	11.613	0	- 12.000	0	21.467
Premieontvangsten garantie KLM	18.000	0	18.000	- 6.387	11.613	0	- 12.000	0	21.467
Leningen	58.350	0	58.350	- 36.945	21.405	- 20.914	- 22.071	- 22.906	- 20.180
Renteontvangsten lening KLM	58.350	0	58.350	- 36.945	21.405	- 20.914	- 22.071	- 22.906	- 20.180
Vermogensonttrekking	735.000	0	735.000	- 140.000	595.000	- 155.000	- 155.000	69.000	- 297.000
Afdrachten Staatsloterij	100.000	0	100.000	0	100.000	0	0	0	0
Dividenden en afdrachten staatsdeelnemingen	635.000	0	635.000	- 155.000	480.000	- 170.000	- 170.000	55.000	- 65.000
Winstafdracht DNB	0	0	0	15.000	15.000	15.000	15.000	14.000	- 232.000
waarvan: Griekse inkomsten SMP	0	0	0	0	0	0	0	0	0
waarvan: rente-inkomsten ESM	0	0	0	15.000	15.000	15.000	15.000	14.000	18.000
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	4.500	0	4.500	0	4.500	0	0	0	0
NLFI	4.500	0	4.500	0	4.500	0	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Kapitaalinjectie Invest-NL

In 2020 was € 330 miljoen in de begroting beschikbaar voor de kapitaalinjectie in Invest-NL. Deze middelen bleken in dat jaar niet nodig te zijn, maar pas in latere jaren. Om het ter beschikking gestelde kapitaal van € 1,7 miljard voor Invest-NL in stand te houden, wordt met deze begrotingsmutatie € 330 miljoen in 2024 en 2025 opgenomen. Hiermee is de komende jaren jaarlijks € 330 mln. beschikbaar met als laatste € 297 mln. in 2025.

Kapitaaluitbreiding TenneT

TenneT heeft, zoals toegelicht in de TK-brief van 31 maart 2021¹⁴, aangegeven € 4,25 mld. kapitaalbehoefte te verwachten in de periode 2023-2030 voor investeringen in het Nederlandse elektriciteitsnet. In deze brief is ook aangegeven dat het voornemen nog steeds is de kapitaalbehoefte van het Nederlandse deel in te vullen door een storting van de Nederlandse staat. De voorgenomen stortingen worden nu voor de huidige meerjarenperiode opgenomen in de begroting. Omdat de eerste storting pas in 2023 plaats zal vinden en de schattingen de komende jaren nog kunnen wijzigen (zoals de afgelopen jaren ook is gebeurd), worden de tranches conditioneel beschikbaar gesteld. Het uitgangspunt is dat de staat als aandeelhouder pas additioneel kapitaal ter beschikking stelt op het moment dat TenneT dit daadwerkelijk nodig heeft voor het behoud van de kredietwaardigheid. Daarom zal in 2022 door een extern deskundige (in opdracht van de staat) worden getoetst hoeveel kapitaal nodig is en of de geraamde bedragen aanpassing behoeven. Daarna worden ook de formele overeenkomsten tussen de staat en TenneT opgesteld en getekend.

¹⁴ Kamerstukken 2021/2022 28165 nr. 338.

Uitgaven

Kapitaalinjectie Invest-NL

Zie toelichting hierboven onder verplichtingen.

Kapitaaluitbreiding TenneT

Zie toelichting hierboven onder verplichtingen.

Leningen

KLM heeft in 2020 in totaal € 277,1 mln. getrokken uit de door de Staat verstrekte lening van maximaal € 1 mld. De resterende € 723 mln. wordt overgeheveld naar 2021.

Ontvangsten

Garanties

Premieontvangsten garantie KLM

De premieontvangsten voor de door de Staat verstrekte garantie aan de banken voor KLM worden ontvangen op basis van een gebroken boekjaar. De raming van de verwachte premieontvangsten wordt met – € 6,4 mln. bijgesteld.

Leningen

Renteontvangsten lening KLM

De rente-ontvangsten voor de door de Staat verstrekte lening aan KLM worden ontvangen op basis van een gebroken boekjaar. KLM heeft in 2020 ook minder getrokken uit de directe lening dan initieel voorzien. De raming wordt op basis van voorgaande met – € 36,9 mln. bijgesteld.

Vermogensonttrekking

Dividenden en afdrachten staatsdeelnemingen

De meest recente informatie over het verwachte dividend van de staatsdeelnemingen laat in de meeste jaren een tegenvaller zien. In 2021 komt de tegenvaller van – € 155 mln. onder andere door het verlengde dringende advies van de Europese Centrale Bank (ECB) aan financiële instellingen om naar aanleiding van de Coronacrisis niet of zeer terughoudend te zijn met het doen van winstuitkeringen. Enkele deelnemingen hebben verder zwaar te leiden onder de Coronacrisis, waardoor hier voor enkele jaren geen dividenden verwacht worden. Daarnaast zijn er ook deelnemingen die weinig last van de Coronacrisis ondervinden en een positieve bijstelling van de verwachte dividenduitkering hebben.

Winstafdracht DNB

De meerjarenraming van de winstafdracht DNB wordt op nihil gesteld. DNB krijgt volgens de laatste raming te kampen met verliezen en oplopende risico's, als gevolg van (verwachte) ontwikkelingen in de rente en het ECB-beleid (zoals het coronagerelateerde inkoopprogramma Pandemic

Emergency Purchase Programme (PEPP) en financieringsprogramma's voor banken Targeted Longer-term Refinancing Operations (TLTRO)). Op dit moment overstijgen de totale risico's de totale buffers, waardoor er sprake is van een buffertekort. Zolang sprake is van een buffertekort wordt door DNB op basis van het kapitaalbeleid (met uitzondering van ESM-compensatie) geen dividend uitgekeerd aan de Staat.

3.4 Artikel 4 Internationale financiële betrekkingen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleidsartikel 4 (bedragen x € 1.000)									
Omschrijving	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° supplettoire begroting (4)	Stand 1° supplettoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	- 2.082.075	0	- 2.082.075	- 1.098.425	- 3.180.500	938.351	- 908.432	13.960	976.531
<i>waarvan betalingsverplichtingen</i>	35.162	0	35.162	8.854	44.016	938.351	- 908.432	13.960	976.531
Rentecompensatie ESM	0	0	0	15.000	15.000	15.000	15.000	14.000	11.000
AiIB	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wereldbank	0	0	0	- 6063	- 6.063	923.392	- 923.392	0	965.571
Teruggave winsten SMP/ANFA	33.300	0	33.300	0	33.300	0	0	0	0
Technische assistentie kiesgroeplanden	1.779	0	1.779		1.779	0	0	0	0
Overige betalingsverplichtingen	83	0	83	- 83	0	- 41	- 40	- 40	- 40
<i>waarvan garantieverplichtingen</i>	- 2.117.237	0	- 2.117.237	- 1.107.279	- 3.224.516	0	0	0	0
Kredieten EU- betalingsbalanssteun	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Garantie aan DNB inzake IMF	- 2.050.187	0	- 2.050.187	- 1.169.717	- 3.219.904	0	0	0	0
EFSM	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AiIB	0	0	0	6.618	6.618	0	0	0	0
EIB	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wereldbank	0	0	0	48.820	48.820	0	0	0	0
ESM	- 67.050	0	- 67.050	7.000	- 60.050	0	0	0	0
SURE	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EIB	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitgaven	79.362	0	79.362	34.315	113.677	55.353	37.221	29.159	21.945
<i>waarvan juridisch verplicht</i>					99,2%				
Garanties	0	0	0	19.398	19.398	42.976	24.596	16.344	10.985
EIB pan-Europees garantiefonds	0	0	0	19.398	19.398	42.976	24.596	16.344	10.985
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	44.283	0	44.283	14.917	59.200	12.377	12.625	12.815	10.960
Bijdrage kiesgroepkantoor IMF	83	0	83	- 83	0	- 41	- 40	- 40	- 40
Wereldbank	44.200	0	44.200	0	44.200	- 2.582	- 2.335	- 1.145	0
Rentecompensatie ESM	0	0	0	15.000	15.000	15.000	15.000	14.000	11.000
Leningen	33.300	0	33.300	0	33.300	0	0	0	0
Teruggave winsten	33.300	0	33.300	0	33.300	0	0	0	0
Opdrachten	1.779	0	1.779	0	1.779	0	0	0	0
Technische assistentie	1.779	0	1.779	0	1.779	0	0	0	0
Ontvangsten	136.298	0	136.298	- 9.422	126.876	- 4.619	- 7.978	- 7.817	- 21.590
Garanties	7.750	0	7.750	- 7.750	0	0	0	0	0
ESM	7.750	0	7.750	- 7.750	0	0	0	0	0
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	2.180	0	2.180	0	2.180	- 5	- 71	- 5	- 4
Ontvangsten IFI's	2.180	0	2.180	0	2.180	- 5	- 71	- 5	- 4
Leningen	126.368	0	126.368	- 1.672	124.696	- 4.614	- 7.907	- 7.812	- 21.586
Aflossing lening Griekenland	124.696	0	124.696	0	124.696	0	0	0	0
Renteontvangsten lening Griekenland	1.672	0	1.672	- 1.672	0	- 4.614	- 7.907	- 7.812	- 21.586

Toelichting Verplichtingen

Garanties

De garantie aan DNB inzake IMF wordt bijgesteld met circa – € 1,2 mld. De garantie wordt aangepast aan de hand van de laatste wisselkoersstand van de euro ten opzichte van de Special Drawing Right (SDR) van het IMF. Ook de garantie van de AIIB en de Wereldbank worden bijgesteld aan de hand van de meest recente wisselkoers van de euro ten opzichte van de dollar. Deze garanties worden bijgesteld met respectievelijk € 6,6 mln. en € 48,8 mln.

De mutatie voor het ESM kapitaal betreft een correctieboeking. Vorig jaar is deze in verband met het beëindigen van de kortingsperiode van Malta, Slowakije en Estland met € 7 mln. teveel omlaaggeschaald. Dat wordt nu gecorrigeerd.

Uitgaven en betalingsverplichtingen

Garanties

Het verwachte verlies in 2021 onder de garantie voor het EIB pan-Europees garantiefonds (EGF) is bijgesteld aan de hand van de laatste ramingen van de EIB, voor 2021 bedragen de verwachte verliezen € 19,4 mln. De Europese Investeringsbank (EIB) heeft een pan-Europees garantiefonds (EGF) opgericht om de negatieve economische gevolgen van de Coronacrisis op te vangen. Het totale Nederlandse aandeel in de verliezen is verwerkt in de begroting.

Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties

In november 2020 zijn de Eerste en Tweede Kamer geïnformeerd over een wijziging in de afspraken tussen de Staat en De Nederlandsche Bank (DNB) over de winst die DNB maakt op het deposito dat het Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM) bij DNB aanhoudt.¹⁵ Als een gevolg hiervan is de meerjarerenaming voor deze rentecompensatie bijgewerkt en bedraagt de verwachte compensatie in 2021 € 15 mln. De door het ESM afgedragen depositorente wordt ontvangen op artikel 3 (Financieringsactiviteiten publiek-private sector) van de Financiënbegroting als onderdeel van de DNB-winstafdracht en vervolgens budgetneutraal via artikel 4 (Internationale financiële betrekkingen) doorgegeven aan het ESM.

Ontvangsten

Garanties

Omdat in 2021 de kortingsperiode van Slowakije afloopt en de omvang van het kapitaal van Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM) gelijk blijft, krijgen de lidstaten, waaronder Nederland, een deel van hun ingelegde kapitaal terug. De teruggave aan Nederland was begroot voor 2021, maar omdat ESM het bedrag reeds eind 2020 heeft terugbetaald, dalen de ontvangsten in 2021 met € 7,8 mln.

¹⁵ Kamerstukken II 2020/21, [32013 nr. 241](#)

Leningen

De verwachte renteopbrengsten voor Nederland voor de jaren 2021 en 2022 zijn neerwaarts bijgesteld naar nul. Onder het eerste leningenprogramma aan Griekenland uit 2010 heeft Nederland bilaterale leningen verstrekt (via de Greek Loan Facility; GLF). In totaal heeft Nederland voor € 3,2 mld. aan leningen verstrekt. Griekenland betaalt hier per kwartaal rente over. De rente die Griekenland betaalt is de 3-maands Euribor-rente plus een opslag van 50 basispunten. Op dit moment bedraagt de 3-maand Euribor-rente minder dan – 0,5%. Ook met de opslag van 50 basispunten is de rente negatief. Griekenland zal daardoor naar verwachting de komende tijd geen rente hoeven te betalen. Griekenland zal ook geen rente ontvangen, aangezien de minimale rente 0% is. Daarnaast geldt voor de GLF dat een lidstaat dat op het moment van de uitgifte van een tranche hogere financieringskosten heeft betaald dan dat Griekenland op een dergelijke tranche zou betalen, voor dit verschil gecompenseerd kan worden door de overige lidstaten. Om deze reden blijven de renteontvangsten in 2023, ondanks een hogere verwachte Euribor rente dan – 0,5%, in dat jaar nul. Vanaf 2024 zal Nederland weer rente ontvangen. Griekenland is deze bilaterale leningen vanaf 2020 gaan aflossen.

3.5 Artikel 5 Exportkredietverzekeringen, -garanties en investeringsverzekeringen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van beleidsartikel 5 (bedragen x € 1.000)									
Omschrijving	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° supplettoire begroting (4)	Stand 1° supplettoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	10.088.378	45.000	10.133.378	68.058	10.201.436	913	913	913	913
<i>waarvan betalingsverplichtingen</i>	88.378	45.000	133.378	68.058	201.436	913	913	913	913
Kostenvergoeding Atradius DSB	17.987	0	17.987	913	18.900	913	913	913	913
Uitvoeringskosten herverzekering leverancierskredieten	0	45.000	45.000	0	45.000	0	0	0	0
Storting begrotingsreserve EKV	70.244	0	70.244	67.000	137.244	0	0	0	0
Overige betalingsverplichtingen	147	0	147	145	292	0	0	0	0
<i>waarvan garantieverplichtingen</i>	10.000.000	0	10.000.000	0	10.000.000	0	0	0	0
Exportkredietverzekeringen	10.000.000	0	10.000.000	0	10.000.000	0	0	0	0
<i>waarvan: aangegane garantieverplichtingen</i>	10.000.000	0	10.000.000	0	10.000.000	0	0	0	0
<i>waarvan: vervallen garantieverplichtingen</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitgaven	580.378	685.000	1.265.378	165.058	1.430.436	50.913	25.913	15.913	913
<i>waarvan juridisch verplicht</i>					100%				
Opdrachten	18.134	45.000	63.134	1.058	64.192	913	913	913	913
Kostenvergoeding Atradius DSB	17.987	0	17.987	913	18.900	913	913	913	913
Uitvoeringskosten herverzekering leverancierskredieten	0	45.000	45.000	0	45.000	0	0	0	0
Overige uitgaven	147	0	147	145	292	0	0	0	0
Garanties	492.000	640.000	1.132.000	97.000	1.229.000	50.000	25.000	15.000	0
Schade-uitkering EKV	142.000	0	142.000	97.000	239.000	50.000	25.000	15.000	0
Schade-uitkering herverzekering leverancierskredieten	350.000	640.000	990.000	0	990.000	0	0	0	0
Storting/onttrekking begrotingsreserve	70.244	0	70.244	67.000	137.244	0	0	0	0
Storting begrotingsreserve EKV	70.244	0	70.244	67.000	137.244	0	0	0	0
Ontvangsten	434.914	190.000	624.914	68.663	693.577	2.913	2.913	4.913	4.913
Garanties	331.870	190.000	521.870	67.750	589.620	2.000	2.000	4.000	4.000
Premies EKV	70.244	0	70.244	67.000	137.244	0	0	0	0
Premies herverzekering leverancierskredieten	0	90.000	90.000	0	90.000	0	0	0	0
Schaderestituties EKV	161.626	0	161.626	750	162.376	2.000	2.000	4.000	4.000
Schaderestituties herverzekering leverancierskredieten	100.000	100.000	200.000	0	200.000	0	0	0	0
Storting/onttrekking begrotingsreserve	103.044	0	103.044	913	103.957	913	913	913	913
Onttrekking begrotingsreserve EKV	103.044	0	103.044	913	103.957	913	913	913	913

Toelichting

Uitgaven en verplichtingen

Storting begrotingsreserve EKV

De verwachte storting in de begrotingsreserve voor 2021 neemt toe met € 67 mln. De storting in de begrotingsreserve is gelijk aan de raming van de premieontvangsten welke dit jaar eveneens met € 67 mln. toeneemt. Het toevoegen van de premieontvangsten aan de begrotingsreserve is een uitgave voor de Financiënbegroting.

Op 30 april 2020 is de Tweede Kamer geïnformeerd over het ondersteunen van het bedrijf Royal IHC (Internationale Handelscombinatie) om de continuïteit van het bedrijf te waarborgen¹⁶. De in 2020 verwachte schades hebben zich echter niet voorgedaan. Naar verwachting zullen deze in 2021 plaatsvinden. De raming in 2021 is derhalve opgehoogd met € 87 mln. schades IHC. Daarnaast is de raming voor de schade-uitkering Exportkredietverzekeringen (EKV) met € 10 mln. toegenomen, als gevolg van nieuw geopende schadezaken. Per saldo neemt de raming voor de schade-uitkering EKV toe met € 97 mln.

Ontvangsten

Premies EKV

De raming voor de premies EKV is met € 67 mln. gestegen. De verwachting is dat de te ontvangen premie voor een in 2020 afgesloten grote projectfinanciering in 2021 in de kas zal worden ontvangen.

¹⁶ Kamerbrief 30 april 2020 - DBI/20128391

3.6 Artikel 6 Btw-compensatiefonds

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleidsartikel 6 (bedragen x € 1.000)									
Omschrijving	Ontwerp- begroting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° supplettoire begroting (4)	Stand 1° supplettoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	3.571.372	5.338	3.576.710	21.177	3.597.887	371	371	371	329
Uitgaven	3.571.372	5.338	3.576.710	21.177	3.597.887	371	371	371	329
<i>waarvan juridisch verplicht</i>					<i>100%</i>				
Bijdrage aan medeoverheden	3.571.372	5.338	3.576.710	21.177	3.597.887	371	371	371	329
Bijdragen aan gemeenten	3.153.751	5.338	3.159.089	22.559	3.181.648	371	371	371	329
Bijdragen aan provincies	417.621	0	417.621	- 1.382	416.239	0	0	0	0
Ontvangsten	3.571.372	5.338	3.576.710	21.177	3.597.887	371	371	371	329

Toelichting

Verplichtingen, uitgaven en ontvangsten

Bijdragen aan medeoverheden

Als gevolg van een overheveling van budget van ministeries naar decentrale overheden, wordt een bedrag zonder btw toegevoegd aan het Gemeente- of Provinciefonds. Het geraamde btw-deel (€ 21,2 mln.) wordt in het Btw-compensatiefonds (BCF) gestort. Gemeentes en provincies kunnen de betaalde btw terugvragen uit het BCF.

3.7 Artikel 9 Douane

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 13 Budgettaire gevolgen van beleidsartikel 9 (bedragen x € 1.000) ¹									
Omschrijving	Ontwerpbe- groting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° supplettoire begroting (4)	Stand 1° supplettoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	540.248	0	540.248	- 19.265	520.983	- 1.215	7.089	12.777	9.553
Uitgaven	540.248	0	540.248	- 19.265	520.983	- 1.215	7.089	12.777	9.553
<i>waarvan juridisch verplicht</i>					92%				
Personele uitgaven	430.924	0	430.924	- 17.536	413.388	- 1.791	6.513	12.201	8.977
Eigen personeel	421.860	0	421.860	- 12.286	409.574	- 3.861	4.693	12.031	8.807
Inhuur externen	8.905	0	8.905	- 5.250	3.655	2.070	1.820	170	170
Overig personeel	159	0	159	0	159	0	0	0	0
Materiële uitgaven	6.939	0	6.939	- 1.229	5.710	576	576	576	576
ICT	5.413	0	5.413	0	5.413	0	0	0	0
Overig materieel	1.526	0	1.526	- 1.229	297	576	576	576	576
Opdrachten	28.881	0	28.881	- 500	28.381	0	0	0	0
ICT opdrachten	3.840	0	3.840	- 500	3.340	0	0	0	0
Overige opdrachten	25.041	0	25.041	0	25.041	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	2.137	0	2.137	0	2.137	0	0	0	0
Bijdrage overige agentschappen	2.137	0	2.137	0	2.137	0	0	0	0
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	71.367	0	71.367	0	71.367	0	0	0	0
Toegerekende uitgaven van Belastingen	71.367	0	71.367	0	71.367	0	0	0	0
Ontvangsten	605	0	605	0	605	0	0	0	0
Apparaatontvangsten	605	0	605	0	605	0	0	0	0

¹ Dit percentage betreft een voorlopige inschatting.

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Personele uitgaven

De verlaging van de personele uitgaven (€ 17,5 mln.) wordt grotendeels verklaard door de volgende mutaties:

- De grote volumegroei in aantallen te verwerken transacties door Douane, als gevolg van meerdere Europese Douane wetgevingstrajecten en ontwikkelingen (zoals e-commerce en de Brexit), wordt geaccommodeerd met een ICT-oplossing: het programma Digitale Snelweg Douane (DSD). DSD is nodig om de technische infrastructuur op te schalen en de transactiesystemen te optimaliseren. DSD wordt binnen de beschikbare middelen op artikel 9 (Douane) gedekt (€ 22 mln.).

- In het kader van de ontvlechting van de Douane heeft, ter versterking van de DG Douane, vanuit artikel 10 (Nog Onverdeeld) een incidentele budgetoverdracht van € 4,4 mln. plaatsgevonden ten behoeve van de werving van 50 fte eigen personeel. Tevens heeft een overboeking vanuit artikel 10 (Nog Onverdeeld) plaatsgevonden ten behoeve van tijdelijke inhuur van personeel (€ 2,2 mln.).
- Vanuit artikel 1 (Belastingen) zijn middelen overgeheveld met betrekking tot de herijking van toelagen en vergoedingen en de ontvlechting van concernposten (€ 2,3 mln.).
- Vanuit J&V wordt structureel circa € 3,8 mln. overgeboekt naar artikel 9 (Douane) ten behoeve van het MIT.
- Verschillende personeelsbudgetten zijn overgeheveld vanuit artikel 9 (Douane) naar artikel 1 (Belastingen) met betrekking tot Douane e-commerce (€ 2,4 mln.) en Douanewetboek van de Unie (DWU, € 4 mln.). Wat betreft DWU heeft tevens nog een kasschuif plaatsgevonden van 2021 naar de jaren 2023-2025 van € 1,5 mln. door een vertraging in de implementatie van de IT-systemen.

3.8 Artikel 13 Toeslagen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 14 Budgettaire gevolgen van beleidsartikel 13 (bedragen x € 1.000)									
Omschrijving	Ontwerpbe- grotting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° supplettoire begroting (4)	Stand 1° supplettoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	118.125	629.809	747.934	256.281	1.004.215	212.927	7.600	6.750	6.750
Uitgaven	118.125	629.809	747.934	256.281	1.004.215	212.927	7.600	6.750	6.750
<i>waarvan juridisch verplicht</i>					<i>100%</i>				
Personele uitgaven	115.040	49.600	164.640	16.296	180.936	23.714	7.400	6.550	6.550
Eigen personeel	84.402	9.000	93.402	4.216	97.618	7.064	6.750	6.550	6.550
Inhuur externen	30.638	40.600	71.238	12.080	83.318	16.650	650	0	0
Materiële uitgaven	2.960	0	2.960	756	3.716	213	200	200	200
Overige materiële uitgaven	2.960	0	2.960	756	3.716	213	200	200	200
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	100	0	100	0	100	0	0	0	0
Bijdrage overige ZBO's/RWT's	100	0	100	0	100	0	0	0	0
Opdrachten	25	0	25	0	25	0	0	0	0
ICT opdrachten	25	0	25	0	25	0	0	0	0
Bijdrage aan medeoverheden	0	0	0	1.695	1.695	0	0	0	0
Bijdrage aan medeoverheden	0	0	0	1.695	1.695	0	0	0	0
(Schade)vergoeding	0	580.209	580.209	237.534	817.743	189.000	0	0	0
Compensatie toeslagengeduceerden	0	580.209	580.209	237.534	817.743	189.000	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Personele uitgaven

De budgetverhogingen kennen verschillende oorzaken:

- In 2020 is gestart met de ontvlechting van de Belastingdienst, Douane en Toeslagen. Om hier verdere invulling aan te geven is € 5,2 mln. voor eigen personeel en € 0,7 mln. voor externe inhuur beschikbaar gesteld.
- Daarnaast wordt er € 6 mln. overgeboekt van artikel 1 (Belastingen) naar artikel 13 (Toeslagen) in verband met een herijking van de fte-kosten van eigen personeel, die naar aanleiding van de ontvlechting op artikel 13 (Toeslagen) staan en tot 2021 op artikel 1 (Belastingen) werden verantwoord.
- Voor het uitvoeren van de compensatieregeling voor de geduceerden van niet-kinderopvangtoeslagen wordt € 4 mln. beschikbaar gesteld voor externe inhuur.

- Verder vindt er binnen DG Toeslagen een herschikking plaats van € 7 mln. van eigen personeel naar externe inhuur vanwege openstaande vacatures en vertraging in de werving van vast personeel.

Schadevergoeding compensatie toeslagengedupeerden

Per saldo wordt het programmabudget voor de toeslagenherstelactie in 2021 verhoogd met € 237,5 mln. Er wordt € 180 mln. voor compensatie van de toeslagengedupeerden overgeboekt van artikel 10 (Nog Onverdeeld) naar artikel 13 (Toeslagen). Daarnaast wordt de bij de Najaarsnota 2020 en de 6e Voortgangsrapportage Kinderopvangtoeslag aangekondigde kasschuif toegevoegd aan het budget¹⁷. Deze kasschuif was oorspronkelijk € 132 mln. Omdat de definitieve realisatie in 2020 echter € 12,5 mln. hoger is uitgekomen, wordt de definitieve kasschuif met € 12,5 mln. verlaagd tot € 119,5 mln. Van deze resterende € 119,5 mln. wordt € 50,5 mln. opgenomen in 2021 en € 69 mln. in 2022. Het budget wordt verder uitgebreid met middelen voor gedupeerden van niet-kinderopvangtoeslagen (niet-KOT). Hiervoor wordt € 7 mln. programmabudget in 2021 beschikbaar gesteld en € 40 mln. in 2022.

De 6e Voortgangsrapportage Kinderopvangtoeslag bevat een uitgebreide toelichting op de beschikbare middelen voor de Hersteloperatie Toeslagen. Ten opzichte van deze 6e Voortgangsrapportage Kinderopvangtoeslag bevat deze eerste suppletoire begroting drie aanvullende wijzigingen. Ten eerste is de hiervoor genoemde kasschuif van € 119,5 mln. verdeeld over de jaren 2021 en 2022 in plaats van volledig in 2021. Ten tweede zijn middelen, zoals hierboven toegelicht, beschikbaar gesteld voor de compensatie van niet-KOT gedupeerden (cumulatief € 47 mln.). Ten derde is er in de derde incidentele suppletoire begroting inzake kwijtschelding private schulden toeslagengedupeerden in WSNP/MSNP-trajecten¹⁸ budget beschikbaar gesteld (€ 56,4 mln. in 2021). Deze extra middelen zijn verwerkt in de begrotingsstanden zoals opgenomen in de budgettaire tabellen van deze eerste suppletoire begroting.

¹⁷ Kamerstukken II 2020/21, [31066 nr. 805](#).

¹⁸ Kamerstukken II 2020/21, [35812 nr. 2](#).

4 Beleidsartikelen Nationale Schuld

4.1 Artikel 11 Financiering staatsschuld

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 15 Budgettaire gevolgen van beleidsartikel 11 (bedragen x € 1 mln.) ¹									
Omschrijving	Ontwerpbe- groting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° supplettoire begroting (4)	Stand 1° supplettoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	20.926	0	20.926	- 9	20.917	46	127	211	2.991
Uitgaven	20.926	0	20.926	- 9	20.917	46	127	211	2.991
<i>waarvan juridisch verplicht</i>					99,92%				
Opdrachten	16	0	16	0	16	0	0	0	0
Overige kosten	16	0	16	0	16	0	0	0	0
Rente	4.366	0	4.366	- 8	4.358	47	129	213	288
Rente vaste schuld	4.366	0	4.366	- 8	4.358	47	129	213	288
Voortijdige beëindiging schuld	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen	16.544	0	16.544	- 1	16.543	- 1	- 2	- 2	2.703
Aflossing vaste schuld	16.544	0	16.544	- 1	16.543	- 1	- 2	- 2	2.703
Mutatie vlottende schuld	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	56.731	0	56.731	17.266	73.997	- 11.254	- 18.035	- 17.179	- 10.191
Rente	2.045	0	2.045	- 645	1.400	- 462	- 387	- 329	- 370
Rente vlottende schuld	634	0	634	- 138	496	- 39	- 63	- 116	- 174
Rente derivaten lang	1.411	0	1.411	- 507	904	- 423	- 324	- 213	- 196
Leningen	54.686	0	54.686	17.911	72.597	- 10.792	- 17.648	- 16.850	- 9.821
Uitgifte vaste schuld	54.686	0	54.686	314	55.000	- 10.792	- 17.648	- 16.850	- 9.821
Mutatie vlottende schuld	0	0	0	17.597	17.597	0	0	0	0

1 Als gevolg van afronding op miljoenen kan de som der delen afwijken van het totaal.

Toelichting

Ontvangsten

Rente vlottende schuld

De raming van de rentebaten op de vlottende schuld vallen lager uit (- € 138 mln.) als gevolg van wijzigingen in de omvang van de kortlopende schuld en de hoogte van de korte rente. De korte rente is minder negatief dan de rente waarmee in de begroting rekening is gehouden. De lagere rentebaten zijn het saldo van meerdere mutaties die uit deze wijzigingen volgen.

Rente derivaten lang

Er worden in 2021 minder rentebaten op derivaten verwacht dan eerder geraamd (- € 507 mln.). Dit komt met name door de voortijdige beëindiging van rentederivaten in 2020 waardoor meerjarig geraamde rentebaten al in 2020 zijn ontvangen.

Uitgifte vaste schuld

De raming voor de uitgifte van de vaste schuld is bijgesteld met + € 0,3 mld. als gevolg van een neerwaartse bijstelling van het kassaldo.

Mutatie vlottende schuld

De vlottende schuld stijgt met € 17,6 mld. Dit is het gevolg van een neerwaartse bijstelling van het kassaldo. Deze bijstelling wordt naar verwachting voor een relatief groter deel opgevangen door financiering op de geldmarkt.

4.2 Artikel 12 Kasbeheer

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 16 Budgettaire gevolgen van beleidsartikel 12 (bedragen x € 1 mln. ¹)									
Omschrijving	Ontwerpbe- groting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastge- stelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° supplettoire begroting (4)	Stand 1° supplettoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	1.531	0	1.531	0	1.531	0	0	0	0
Uitgaven	1.531	0	1.531	0	1.531	0	0	0	0
<i>waarvan juridisch verplicht</i>					<i>100%</i>				
Rente	31	0	31	0	31	0	0	0	0
Rente kasbeheer	31	0	31	0	31	0	0	0	0
Leningen	1.500	0	1.500	0	1.500	0	0	0	0
Verstrekke leningen	1.500	0	1.500	0	1.500	0	0	0	0
Mutaties in rekening-courant en deposito's	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties in rekening courant en deposito	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	9.142	0	9.142	2.184	11.326	1.642	1.678	895	1.178
Rente	92	0	92	4	96	2	2	2	3
Rente kasbeheer	92	0	92	4	96	2	2	2	3
Voortijdige beëindiging binnen kasbeheer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen	910	0	910	28	938	27	20	-3	-25
Ontvangen aflossingen	910	0	910	28	938	27	20	-3	-25
Mutaties in rekening-courant en deposito's	8.140	0	8.140	2.152	10.292	1.613	1.657	896	1.200
Mutaties in rekening courant en deposito	8.140	0	8.140	2.152	10.292	1.613	1.657	896	1.200

1 Als gevolg van afronding op miljoenen kan de som der delen afwijken van het totaal.

Toelichting

Ontvangsten

Leningen

Op basis van de actuele realisatie wordt verwacht dat de aflossingen op de leningen die door de Agentschappen, rechtspersonen met een wettelijke taak (RWT's) en derden in het kader van schatkistbankieren zijn afgesloten, € 28,2 mln. hoger zullen uitvallen dan eerder geraamd. Dit komt onder andere doordat aan het eind van vorig jaar per saldo meer leningen zijn afgesloten dan eerder geraamd.

Mutaties in rekening-courant en deposito

Uit een actualisatie van de raming van uitgaven en inkomsten van sociale fondsen blijkt dat deze fondsen naar verwachting meer geld gaan storten in de schatkist (€ 2,2 mld.). Dit betekent dat de geraamde mutatie in het saldo op de rekening couranten en deposito's stijgt. De mutaties in rekening-courant en deposito's worden veroorzaakt door de uitgaven en ontvangsten van de deelnemers van het schatkistbankieren. Als een deelnemer een uitgave doet zal het aangehouden saldo op de rekening-courant dalen en dit betekent een uitgave op artikel 12 (Kasbeheer). Een ontvangst van een deelnemer wordt gestort op de rekening-courant en dit zorgt voor een ontvangst op artikel 12 (Kasbeheer). Het Agentschap is uitsluitend beheerder van de rekeningen-courant van het schatkistbankieren.

5 Niet-beleidsartikelen

5.1 Artikel 8 Apparaat kerndepartement

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 17 Budgettaire gevolgen van niet-beleidsartikel 8 (bedragen x € 1.000)									
Omschrijving	Ontwerpbe- grotting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastgestelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° suppletioire begroting (4)	Stand 1° suppletioire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	283.512	0	283.512	9.885	293.397	5.529	5.199	2.137	2.137
Uitgaven	283.512	0	283.512	9.885	293.397	5.529	5.199	2.137	2.137
Personele uitgaven	195.659	0	195.659	9.117	204.776	6.039	5.934	3.097	3.207
Eigen personeel	187.433	0	187.433	8.558	195.991	5.550	5.445	2.834	2.944
Inhuur externen	7.703	0	7.703	559	8.262	489	489	263	263
Overig personeel	523	0	523	0	523	0	0	0	0
Materiële uitgaven	87.853	0	87.853	768	88.621	- 510	- 735	- 960	- 1.070
ICT	13.951	0	13.951	2.883	16.834	83	83	83	83
Bijdrage aan SSO's	43.146	0	43.146	- 1.568	41.578	- 1.321	- 1.071	- 1.071	- 1.071
Overig materieel	30.756	0	30.756	- 547	30.209	728	253	28	- 82
Ontvangsten	51.837	0	51.837	1.799	53.636	- 870	- 1.012	- 1.012	- 1.012
Ontvangsten	51.837	0	51.837	1.799	53.636	- 870	- 1.012	- 1.012	- 1.012
Apparaatontvangsten	51.837	0	51.837	1.799	53.636	- 870	- 1.012	- 1.012	- 1.012

Toelichting Verplichtingen en uitgaven

Personele uitgaven

Binnen en tussen de subartikelen van artikel 8 (Kerndepartement) vinden veel (kleine) budgetneutrale herschikkingen plaats. Daarnaast hebben er enkele overboekingen vanuit artikel 10 (Nog Onverdeeld) plaatsgevonden. De grootste mutaties zijn:

- Uitgaven voor de tijdelijke programmadirectie Informatiehuishouding en tijdelijke inrichting van een WOB-pool (Wet openbaarheid van bestuur) om WOB-verzoeken sneller en beter af te kunnen handelen. Deze bedragen tezamen € 3,3 mln. in 2021. Het benodigde budget hiervoor wordt overgeheveld vanuit artikel 10 (Nog Onverdeeld).
- De Rijksacademie investeert in nieuwe opleidingen en ICT-ontwikkelingen. Dit leidt onder andere tot hogere personele uitgaven van € 1 mln. structureel.
- De Generale Thesaurie besteedt ook meer aan eigen personeel. In 2021 wordt er € 2,1 mln. extra ingezet. Dit wordt gedekt uit eigen middelen en een desaldering met de ontvangsten. Het extra personeel wordt ingezet ten behoeve van onder andere het Debt Management Office (DMO) expertisecentrum van het Agentschap, het Europese Investeringsbank (EIB)-fonds, technische assistentie voor het kiesgroepprogramma en uitbreiding van de formatie van directie Financieringen.

5.2 Artikel 10 Nog Onverdeeld

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 18 Budgettaire gevolgen van niet-beleidsartikel 10 (bedragen x € 1.000)									
Omschrijving	Ontwerpbe- groting 2021 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amende- menten (2)	Vastgestelde begroting 2021 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° suppletioire begroting (4)	Stand 1° suppletioire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	264.052	250.000	514.052	- 44.113	469.939	80.144	137.575	135.213	136.208
Uitgaven	264.094	250.000	514.094	- 44.113	469.981	80.144	137.575	135.213	136.208
Nog te verdelen	264.094	250.000	514.094	- 44.113	469.981	80.144	137.575	135.213	136.208
Loonbijstelling apparaat	3.103	0	3.103	68.715	71.818	67.232	64.635	64.134	63.260
Prijsbijstelling apparaat	9.713	0	9.713	25.225	34.938	24.326	22.649	22.369	22.152
Programma onvoorzien	216.756	250.000	466.756	- 156.721	310.035	- 76.320	- 9.319	- 9.087	- 7.015
Apparaat onvoorzien	34.522	0	34.522	18.668	53.190	64.906	59.610	57.797	57.811
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting Verplichtingen en uitgaven

Loonbijstelling apparaat

De loonbijstelling tranche 2021 wordt toegevoegd aan de Financiënbe-
groting (€ 68,7 mln.).

Prijsbijstelling apparaat

De prijsbijstelling tranche 2021 wordt toegevoegd aan de Financiënbe-
groting (€ 25,2 mln.).

Programma onvoorzien

- Het kabinet heeft (zoals aangegeven in de Kabinetsreactie op het eindrapport van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen, het rapport van de ADR en het Zwartboek van 13 maart 2020) besloten middelen beschikbaar te stellen om de gevolgen van een onredelijk hard toeslagenstelsel zo veel mogelijk te herstellen¹⁹. Deze regeling is uitgebreid middels de forfaitaire 30.000-regeling, waarvoor bij de Incidentele Suppletioire Begroting inzake Herstel Toeslagen van 29 januari 2021 middelen beschikbaar zijn gesteld²⁰. Van deze middelen wordt € 180 mln. in 2021 en € 80 mln. in 2022 overgeboekt van artikel 10 (Nog onverdeeld) naar artikel 13 (Toeslagen).
- Verder worden ook middelen (€ 18 mln. in 2021 en € 13 mln. structureel) voor de transitie, versterking en betere dienstverlening van de Belastingdienst, Kerndepartement, Douane en Toeslagen overgeboekt van artikel 10 (Nog onverdeeld) naar artikelen 1 (Belastingen), 8 (Apparaat kerndepartement), 9 (Douane) en 13 (Toeslagen).

¹⁹ Kamerstukken II 2020/21, 31 066.

²⁰ Kamerstukken II 2020/21, 35 704, nr. 1.

- De grote volumegroei in aantallen te verwerken transacties door Douane, als gevolg van meerdere Europese Douane wetgevingstrajecten en ontwikkelingen (zoals e-commerce en de Brexit), wordt geaccommodeerd met een ICT-oplossing: het programma DSD. DSD is nodig om de technische infrastructuur op te schalen en de transactiesystemen te optimaliseren. DSD wordt binnen de beschikbare middelen op artikel 9 (Douane) opgelost (€ 23 mln. in 2021). Een deel van de middelen, waaronder het structurele deel, wordt geparkeerd op artikel 10 (Nog Onverdeeld, € 8,6 mln. in 2021). Op basis van een herijking vindt verdere verdeling plaats.
- Daarnaast wordt de eindejaarsmarge 2020 van € 40 mln. toegevoegd aan de Financienbegroting.
- Tot slot vinden enkele kleinere overboekingen plaats. Onder andere het overboeken van middelen ter dekking van de fiscale uitvoeringskosten voor de uitvoering van het Belastingplan 2021 van artikel 10 (Nog onverdeeld) naar artikel 1 (Belastingen).

Apparaat onvoorzien

In de kabinetsreactie op het rapport «Ongekend Onrecht» van 15 januari 2021²¹ heeft het kabinet maatregelen aangekondigd om de informatiehuishouding op orde te brengen, zowel intern als extern. De middelen bestemd voor het Ministerie van Financien (€ 21 mln. in 2021 en € 58 mln. structureel) staan in afwachting van concrete plannen gereserveerd op artikel 10 (Nog onverdeeld). Dit betreft ook middelen voor de uitvoering van de Wet Open Overheid (WOO). Uitzondering is dat een beperkt deel van de middelen die bestemd waren voor de verbetering van de informatiehuishouding voor het Kerndepartement worden overgeboekt naar artikel 8 (Apparaat kerndepartement).

Tot slot vinden er enkele kleinere mutaties plaats. Zo is budget voor het project digitalisering schatkistbankieren verschoven van 2020 naar 2021, omdat de betalingen vertraagd zijn.

²¹ Kamerstukken II 2019/20, 35 510, nr. 4.